

รายงานสรุปผลการจัดทำผลงาน : โครงการ “กยศ. เป็นหนี้ได้ใช้หนี้เป็น”

แนวคิดในการจัดทำผลงาน

จากโครงการ กยศ. เป็นหนี้ได้ ใช้หนี้เป็น ที่ได้ดำเนินการไปในซีซั่นที่ 1 ซึ่งได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน คิดเป็น 1 ใน 3 ของจำนวนผู้กู้ กยศ. ทั้งหมด ซึ่งในซีซั่นนี้ทางคณะผู้จัดทำได้ขยายกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้กู้ กยศ. ในสถานศึกษาทั้งหมด และขยายผลไปยังผู้กู้ กยศ. ที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาขอนแก่นจำนวน 4 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ วิทยาลัยการอาชีพพล และวิทยาลัยเทคนิคชุมแพ

ซึ่งในซีซั่นที่ 2 นี้มีจำนวนกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 316 คน ซึ่งการดำเนินงานยังคงเน้นการส่งเสริมให้ความรู้ทางการเงิน ให้รู้จักและตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงิน การสร้างความตระหนักในการชำระเงินกู้เมื่อจบการศึกษา โดยผ่านสื่อเดิมและการพัฒนาสื่อใหม่ และช่องทางโซเชียลที่เราได้จัดทำขึ้นแล้ว โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในการให้ความรู้ทางการเงิน เช่น การถอดรหัสบทเรียนจากการออม/การจัดสรรเงินที่ใช้ในแต่ละวัน รู้จักสมการการออม “รายได้ – เงินออม = รายจ่าย” หรือการหักออก 10% ของรายได้ที่ได้รับ

ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ :

1) คณะทำงานมีช่วงเวลาในการที่จะทำงานโครงการไม่ตรงกัน ทำงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ คณะทำงานแก้ปัญหาโดย รวมกลุ่มทำงานหลังเลิกเรียนคือเวลา 20.00น. และทำงานในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ส่วนงานที่สามารถแยกส่วนทำได้ก็จะจัดส่งให้สมาชิกคณะทำงานได้จัดทำ การประชุมหารือ การมอบหมายงานและส่งมอบงานจะสื่อสารและส่งผ่านกลุ่มไลน์ เป็นหลัก

2) ในสถานศึกษาเครือข่ายบางแห่งพบว่านักศึกษาไม่สามารถมีเงินออมได้ เนื่องจากรายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย คณะทำงานแก้ปัญหาโดยแนะนำวิธีการใช้เงิน/บริหารเงินให้คุ้มค่ามากที่สุดแทน เช่น ได้เงินมาวันละ 30 บาทสำหรับซื้อข้าว 1 มื้อและชื่อน้ำ 1 ขวด จะแนะนำให้เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงินโดย การกรอกน้ำจากที่บ้านมาดื่มจะทำให้ประหยัดค่าน้ำไป 10 บาท

3) ในสัปดาห์แรก ผู้เข้าร่วมบันทึกรายรับ-รายจ่ายไม่ถูกต้อง เดบิต-เครดิตไม่เท่ากัน /ใช้แอปออมเงินไม่ถูกต้อง คณะทำงานแก้ปัญหาโดยวิธีการอธิบายการบันทึกผ่านกลุ่มไลน์ ให้เพื่อนช่วยสอนเพื่อน(แกนนำนักออม) การอธิบายแบบตัวต่อตัวและจัดทำคลิปวีดีโอสอนการบันทึกรายรับ-รายจ่าย

4) ในการจัดทำคลิปวีดีโอและสื่อออนไลน์สำหรับให้ความรู้ หากมีปัญหาหรือข้อจำกัดทางเทคนิคทางคณะทำงานแก้ปัญหาโดย การขอคำแนะนำจากครู เพื่อน และรุ่นพี่ภายในวิทยาลัย/รุ่นพี่ซีซั่นที่ 1 ในการสอนและให้คำแนะนำ

5) ระยะเวลาในการให้ความรู้เริ่มในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งเป็นภาคเรียนที่มีการจัดกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ทั้งสถานศึกษาต้นแบบและสถานศึกษาเครือข่าย วิทยาลัยเครือข่ายบางส่วนได้ปิดภาคเรียนในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล/การติดตามผลไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ 3 วิทยาลัยด้วยกันได้แก่ **วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น, วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ และวิทยาลัยการอาชีพพล

คณะทำงานจึงแก้ไขโดยจะติดตามผลอย่างต่อเนื่องในช่วงเปิดภาคเรียนถัดไป และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาเครือข่าย 1 สถานศึกษา คือวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ เพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการสรุปผลการดำเนินงานในเบื้องต้น ดังแผนกิจกรรมข้างต้นนี้

แผนงานการจัดกิจกรรม:

- 1) กลุ่มเป้าหมาย : นักศึกษาภายในวิทยาลัยและวิทยาลัยเครือข่ายที่ กยศ. จำนวน 316 คน
- 2) ประชาสัมพันธ์โครงการ : คณะทำงานสื่อสารโครงการหน้าเสาธง ทำป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อสารผ่านธนาคารโรงเรียน และสื่อโซเชียล
- 3) การทำกิจกรรมทั้งหมดวิทยาลัยละ 2 ครั้ง : ครั้งละ 2 ชั่วโมง

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ							
	2562				2563			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
1. ประชุมและวางแผนแบ่งหน้าที่ ในการออกให้ความรู้	↔							
2. จัดทำสื่อภาพยนตร์ / สื่อสิ่งพิมพ์อินโฟกราฟิก (Booklet) / สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม	↔	↔						
3. จัดซื้อของรางวัลที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	↔							
4. จัดกิจกรรมให้ความรู้- สรุปผล								
4.1) วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น		↔	↔	↔				
** 4.2) วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น				↔	↔	↔	↔	↔
4.3) วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่				↔	↔			
** 4.4) วิทยาลัยการอาชีพพล				↔	↔	↔	↔	↔
** 4.5) วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ				↔	↔	↔	↔	↔

การพัฒนาเนื้อหาเครื่องมือในการจัดกิจกรรม :

ได้จัดทำสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจากชั้น 1 เพื่อให้ความรู้ทางการเงินในเรื่องการออม เคล็ดลับการออม การใช้เงินที่ได้มาให้อุ่นใจและเกิดประโยชน์สูงสุด ขั้นตอนการวางแผนทางการเงินให้ประสบความสำเร็จ การตั้งเป้าหมายทางการเงิน รวมไปถึงการปลูกจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญในการชำระหนี้ กยศ. เมื่อจบการศึกษา ดังนี้

1. หนังสือ กยศ. เรื่อง “หนี้ กยศ.”
2. คลิปสัมภาษณ์บุคคลตัวอย่าง หัวข้อ “ส่งต่อโอกาสที่เคยได้รับ”
3. สื่ออินโฟกราฟิก “เคล็ด(ไม่)ลับเรื่องการออม/การวางแผนทางการเงิน/ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กยศ.”
 - 3.1 สื่อสิ่งพิมพ์อินโฟกราฟิก
 - 3.2 สื่ออินโฟกราฟิกแบบออนไลน์
4. สมุดเล่มเล็ก (Booklet) “คู่มือพิชิตหนี้ กยศ.”

5. สื่ออื่นๆ ที่ใช้ประกอบการให้ความรู้ทางการเงิน

5.1 คลิปวิดีโอ “Rethink คิดใหม่ ใช้เงินเป็น เห็นความสุข”

5.2 คลิปวิดีโอ “ฝันของคุณเป็นจริงได้ เริ่มต้นที่การออม”

ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ

เชิงปริมาณ

สถานศึกษา	จำนวนผู้ร่วมโครงการ (คน)	ผู้ร่วมโครงการที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	
		จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	147	121	82
2) วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น	78	48	62
3) วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่	42	28	67
4) วิทยาลัยการอาชีพพล	19	11	58
5) วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ	30	19	63

1) นักศึกษาภายในวิทยาลัยและวิทยาลัยเครือข่ายทั้ง 4 แห่งที่เป็นผู้ยื่นคำร้องขอ กยศ. กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเข้าร่วมโครงการจำนวน 316 คน และได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างการขยายผล ในสถานศึกษาคือวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น และการขยายผลสถานศึกษาอื่นคือ วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ มาใช้ในการสรุปผล

2) นักศึกษากลุ่มตัวอย่างสามารถหักรายรับต่อวันร้อยละ 10 เพื่อออม มียอดเงินออมเพิ่มขึ้นที่วัดได้จากสมุดเงินฝากธนาคารโรงเรียน และบันทึกรายรับ-รายจ่ายส่งทุกสัปดาห์ สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ โดยมีกลุ่มแกนนำนักออม อาจารย์แนะแนวและคณะทำงานเป็นผู้ติดตามการส่งสมุดบันทึก รายรับ-รายจ่าย ทั้งสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายแบบออนไลน์และแบบสมุดจดบันทึก ดังนี้

- นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ คิดเป็นร้อยละ 67 จากนักศึกษาจำนวน 42 คน
- นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 82 จากจำนวนนักศึกษา 147 คน

เชิงคุณภาพ

1) ผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักตั้งเป้าหมายการออมจากเดิมที่ไม่เคยทำและภูมิใจที่มีเงินออมและออมได้ตามเป้าหมาย ติดตามจากการสัมภาษณ์ สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และแบบสอบถาม พบว่ามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายที่เปลี่ยนไป เช่น การซื้อขนมขบเคี้ยวลดลง-ไม่มีการซื้อ, สามารถมีเงินเดิมนำมาลงทุนได้โดยไม่ต้องขอผู้ปกครองเพิ่ม

2) ในช่วงเริ่มโครงการ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ออม และไม่จัดทำ/ส่งบันทึกรายรับรายจ่ายตามที่ได้ตกลงร่วมกัน แต่หลังจากที่ได้รับความรู้ทางการเงิน การกระตุ้นด้วยสื่อผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงการพูดคุย สอบถามถึงสาเหตุและปัญหาเพื่อแก้ไขร่วมกัน พร้อมกับให้คำแนะนำและชี้แจงข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจ ซึ่งทำให้จำนวนผู้ออมและจำนวนผู้ทำ/ส่ง บันทึกรายรับ - รายจ่าย เพิ่มขึ้นและสมัครใจที่จะจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายต่อไปแม้สรุปผลโครงการแล้ว

- นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ คิดเป็นร้อยละ 67 จากนักศึกษาจำนวน 42 คน
- นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 82 จากจำนวนนักศึกษา 147 คน

3) นักศึกษานอกจากจะนำความรู้ไปใช้กับตนเองแล้วยังส่งต่อไปกับบุคคลรอบข้าง เช่น เล่าให้น้องชายฟังถึงความสำคัญของการออมทำให้น้องชายหันมาเริ่มออม เป็นต้น เข้าไปตอบข้อสงสัยของเพื่อนในการบันทึกรายรับ-รายจ่ายผ่านกลุ่มไลน์ นอกจากนี้ นักศึกษาในวิทยาลัยและวิทยาลัยเครือข่ายมีการพูดคุยถึงโครงการ พูดคุยถึงข้อมูลเกี่ยวกับ กยศ. และการออมเพิ่มขึ้น

4) ภาพยนตร์หนังสั้น กยศ. คลิปวีดีโอคอนต้นแบบและการสัมภาษณ์สด คลิปวีดีโอปลูกจิตสำนึกรักการออมและภาพกิจกรรม ภาพ/สื่อสิ่งพิมพ์อินโฟกราฟิก เอกสารสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย สื่อเหล่านี้ ผู้เข้าร่วมโครงการชอบและสนุกในการเข้าชมและเรียนรู้ รวมถึงคณะทำงานได้ทำการเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ พบว่ามีผู้สนใจเข้ามากดไลค์ และแชร์ข้อมูล

หมายเหตุ : สามารถติดตามรับชมสื่อได้ที่ช่องทางดังต่อไปนี้

4.1 หนังสั้น กยศ. เรื่อง “หนี้ กยศ.” <https://youtu.be/EuxdQ64WcKY>

4.2 คลิปสัมภาษณ์บุคคลตัวอย่าง หัวข้อ “ส่งต่อโอกาสที่เคยได้รับ” แฟนเพจ กยศ. เป็นหนี้ได้ ใช้หนี้เป็น

4.3 ภาพ/สื่อสิ่งพิมพ์อินโฟกราฟิกแบบออนไลน์ แฟนเพจ กยศ. เป็นหนี้ได้ ใช้หนี้เป็น

5) จากการสนับสนุนของผู้บริหารและสถานศึกษาเครือข่ายให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การมีความตระหนักในการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายและการแบ่งเงินออมของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ถึงผลกระทบจากการไม่ชำระหนี้ จึงคาดหมายได้ว่านักศึกษาในกลุ่มนี้จะชำระหนี้คืน กยศ.

การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

1) ผู้เข้าร่วมโครงการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายอย่างต่อเนื่องและส่งทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยมีการติดตามผลจากการส่งสมุดรายรับ-รายจ่าย โดยกลุ่มแกนนำนักออม ครูแนะแนวจะทำการรวบรวมผลส่งมอบให้คณะผู้ดำเนินงาน เป็นประจำทุกสัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 99

2) มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงคุณภาพที่สังเกตในทางที่ดีขึ้น โดยประเมินได้จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้เงินผ่านสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงจริง เช่น ไม่เคยมีเป้าหมายทางการเงินก็เปลี่ยนแปลงโดยการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นด้วยการออมเงินเพื่อฉุกเฉิน ทำให้มีเงินไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน ทั้งนี้ด้วยข้อจำกัดด้านรายรับต่อวันของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้การตั้งเป้าหมายทางการเงิน 50% มีการออมเพิ่มขึ้นจริงแต่ไม่ได้นำฝากธนาคาร

3) ได้มีตัวแทนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสนใจสมัครเป็นแกนนำและผู้นำในการดำเนินโครงการในปีต่อไป เพื่อให้โครงการมีความต่อเนื่องและสามารถส่งผ่านรุ่นต่อรุ่น ทั้งนี้ สมาชิกของคณะทำงานที่จะรับช่วงต่อในการดำเนินโครงการต่อไป ได้กำหนดแผนที่จะจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ก่อน เพื่อให้เกิดความรู้ เข้าใจในเนื้อหา กิจกรรมและกระบวนการดำเนินการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสานต่อโครงการได้ต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ

4) จัดทำคู่มือ เครื่องมือ วิธีใช้งาน ระยะเวลา ขั้นตอนและกระบวนการการดำเนินโครงการ ให้เป็นชุดคู่มือสำเร็จรูป พร้อมใช้ ซึ่งสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่สนใจ สามารถนำไปปรับใช้งานได้ทันที ทั้งนี้คณะทำงานพร้อมที่จะให้คำแนะนำ ท่อยทอดความรู้และประสบการณ์ และเป็นพี่เลี้ยงให้เพื่อสามารถนำไปใช้ได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดเงินทุนและทรัพยากรที่ใช้

งบประมาณที่ใช้สำหรับโครงการ จำนวนรวม 10,000 บาท ประกอบด้วย

1) ค่าผลิตหนังสือเล่มเล็ก(Booklet)/สื่ออินโฟกราฟิก 2,000 บาท ซึ่งเป็นค่ากระดาษ ค่าหมึกพิมพ์ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง

2) ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ 1,000 บาท ซึ่งเป็นค่าจัดทำ/พิมพ์ป้าย

3) ค่าของรางวัลในการจัดกิจกรรม จำนวน 3,000 บาท

4) ค่าพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปจัดกิจกรรม จำนวน 4,000 บาท